

1890-05-23

þÿ £ Å ½ - Ç µ ¹ ± ã Å ¶ · Ä ® ã µ É Â µ ⁻ Â Ä ¿
þÿ ´ ¹ ¬ ³ µ » ¼ ± Ä · Â ´ · • ¾ ¿ Ç Ì Ä · Ä ¿ Â .

þÿ • Á µ Å ½ · Ä ¹ ⁰ ì Á ì ³ Á ± ¼ ¼ ± Coop 2002

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8297>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΒΟΥΛΗ

Συνεδρίασις 25)7 Μαΐου

(Προεδρεία Ἀρμοστού)

Ἐπίθετος ἐπισημίας τῆς εἰς τὸ διάγγελ-
ματος τῆς Γεωργικῆς Τράπεζης.]

Ὁ λ λ υ ε ρ. Κ. Πρόεδρος. Τὸ μό-
τιο ἐπιθέτουμ νὰ ἀκούσω εἶνε ὀλίγα
καὶ ὀλίγους ἀριθμοὺς διὰ τὸ
μα-τοτο τῆς ἰδρύσεως Γεωργικῆς
τῆς. ἤκουσα πολλές φορές νὰ ἐ-

παναλαμβάνηται, ὅτι αὕτη ἔσται πάρο-
χος μεγάλης ὠφελείας, ὅτι ὅλοι οἱ κάτοι-
κοι ἀνυπομόνως ποδοῦσι τὸ σχέδιον τοῦ-
το, ἀλλ' ἐνδεὴν πρακτικὸν λόγον ἤκουσα.
Τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἂν ἡ πλειονότης τῶν
κατοίκων ἐπιθυμῇ τοῦτο ἀλλ' ἐὰν πρόκει-
ται νὰ γείνη τι ἐδραϊον καλὸν διὰ τού-
του. Ἐλέχθη ὅτι ὁ κυπριακὸς λαὸς ἀ-
ποβλέπει πρὸς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν
ὡς οἱ θαλασσοπόροι πρὸς τὸν πολικὸν
ἀστέρα. Ἐλπίζω νὰ μὴ φανῇ κατόπιν,
ὅτε θὰ ἦνε πλέον ἀργά, ὅτι εἶνε διόσκου-
ροι. Δὲν νομίζω ὅτι εἰς οἰκονομικὸν ζή-
τημα ὁ ἀγρότης τῆς Κύπρου εἶνε τὸ
κατάλληλον πρόσωπον, οὐ πρέπει νὰ
ληθῆ ἡ γνώμη πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ
ζητήματος. Βεβαίως πρέπει νὰ λάδωμεν
ὅπ' ὅψει τὸ δημοτικὸν αἴσθημα ἐπὶ τοῦ
ἀντικειμένου τούτου· ἀλλὰ δὲν εἴμεθα
ἐνταῦθα ὅπως ἀκολουθῶμεν οἷαν ὁδὸν
ὁ λαὸς θέλει, οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι τοῦ λα-
οῦ εὐρίσκονται ἐνταῦθα ὅπως σκέπτονται
ὕπερ τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ ὅπως ἀσπάζονται
τὴν γνώμην τῶν μὴ πεπαιδευμένων.
Δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα ἐπιθυμῶ ν' ἀκούσω ἄλ-
λα ἐπιχειρήματα τῶν ὄσων ἐλέχθησαν.
Ἐλέχθη ἐν προηγουμένη συζητήσῃ ὅτι
ἡ Τράπεζα αὕτη θὰ εἰσῆγαγε κεφάλαια
ἐν Κύπρῳ, ὅτι καὶ ἄλλοτε εἰσῆχθησαν
χρήματα εἰς τὸν τόπον καὶ ὅτι πάραυτα
ἐπήνεγκον αὔξησιν τῆς εὐδαιμονίας. Ἐάν
αἱ δύο αὗται περιστάσεις, ἤτοι ἡ ὑψωσις
τῶν τιμῶν τοῦ βάμβακος κατὰ τὸν ἀμε-
ρικανικὸν πόλεμον καὶ ἡ βραχεία κατὰ
τὴν κατοχὴν εὐδαιμονία, δύνανται νὰ

Γερμανία

Νομικὰ ἔργα

Προσωπικοὶ ἄγγλοι

Henry Bulmer

William Collier

J. Swettenham

Προίοντα

Βαμβάκι

Κεράσι

Παφὸς ✓

Λεμεσὸς

Δημοβία ἔργα

Ἀρδανίμα

Καρνασία

Βαρώσι

Προβ. ἘΑΔ:

Μιχ. Μεταχιδῶν

Βοτανικῶς Περ.

Ἑσπ.

Χειρὸν ἔργα

Ἐμπόριο

Χρημ.

Φυλακία

κατ. ἀγοριῶν

ΕΦΗΜ., Φωνὴ τῆς Κύπρου

11)22/5/1890

λογισθῶσιν ὡς ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστή-
ριξιν τοῦ σχεδίου τούτου, φρονῶ ὅτι στοι-
χειώδης ἀλήθεια ὑπάρχει ἐν τῇ δηλώσει
ταύτῃ. Ἐὰν αἱ 200,000 λίραι εἴτινες
θὰ εἰσῆγοντο ἔμμενον ἐν τῷ τόπῳ, τότε
τὸ ἐπιχείρημα θὰ ἦτο καλόν. Ἡ ἀΰξη-
σις τῶν τιμῶν τοῦ βάμβακος ἦν ἐδραία
εὐδαιμονία ἐν τῇ νήσῳ· ἐδραϊὸν πλεονέ-
κτημα ἦν καὶ τὸ χρῆμα ὅπερ ἐρρίφθη,
ὅτε οἱ στρατοὶ τῆς Ἀνάσσης κατελάμβαν-
ον τὴν νήσον. Τὰ χρήματα ταῦτα ἦσαν
κέρδος. Ἀλλὰ τὸ εἰσαχθησόμενον ὑπὸ
τῆς Γεωργικῆς Τραπεζῆς χρῆμα πρέπει
νὰ σκεπθῶμεν ὅτι θὰ ἐξαχθῇ, καὶ μετ'
αὐτοῦ καὶ οἱ τόκοι. Εἶνε ὡς τὰ δάνεια
ἐκεῖνα ἅτινα εὐνοοῦνται ὑπὸ τυχοδιωκτῶν
πολιτικῶν. Τὸ χρῆμα ἔρχεται, δαπανᾶ-
ται καὶ κυκλοφορεῖ· ἐπὶ τινὰ δὲ καιρὸν
φαίνεται ὅτι ὑπάρχει εὐδαιμονία. Εἶτα
ἔρχεται ἡ ἐποχὴ τῆς ἐξοφλήσεως καὶ
τότε ἀκολουθεῖ ἡ δυστυχία, ἡ σύντρο-
φος δηλαδὴ τῆς ψευδοῦς εὐδαιμονίας.

Τὸ δανεισθὲν χρῆμα εἶνε ὅπως ἡ χρῆσις
δυνατοῦ ποτοῦ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα·
προξενεῖ προσωρινὴν τινὰ διασκέδασιν,
ἥτις τελειώνει μὲ φρικτὴν στενοχωρίαν.
Εἶμαι βέβαιος ὅτι μέγα μέρος τοῦ δη-
μοσίου βασιίζεται ὅτι διὰ τῆς ἰδρύσεως
Γεωργικῆς Τραπεζῆς θὰ ἐπέλθῃ εὐδαι-
μονία διὰ μιᾶς. Ἀλλ' ἐὰν τοῦτο εἶνε ἐ-
κεῖνο εἰς ὃ προσβλέπουσιν οἱ κάτοικοι, εἶ-
νε πολὺ ριψοκίνδυνον καὶ τὸ συμβούλιον
πρέπει νὰ τὸ ἀποστραφῇ. Ἀλλ' ἀντὶ ν'
ἀκούω ἐπιχειρήματα περὶ τῆς γενικῶς
διεσπαρμένης ψευδοῦς εὐδαιμονίας, ἐπε-
θύμουν νὰ ἤκουον τὰ ἐδραία ἐμπορικὰ
ἀποτελέσματα ἅτινα θὰ προήρχοντο ἐκ
τῆς ἰδρύσεως τοιαύτης τραπέζης· ἄλλως
τε εἶνε ἀμφίβολον ἂν πρέπει νὰ ἐξακο-
λουθήσουν εἰ ἀκριδοὶ φόροι εἰσπραττό-
μενοι ὡς νῦν. Ἐκεῖνο ὅπερ δελεάζει τὸν
λαὸν εἶνε φοβούμεναι τὸ προσωρινὸν καὶ
λαμπηρὸν ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης τρα-
πέζης.

Μιχαηλίδης. Καίτοι είμαι βέβαιος ότι ο έντιμος δικηγόρος του Στέμματος δέν θέλει άκούση παρ' έμου εκείνα τά επίχειρήματα, τά όποια έλπίζει ν' άκούση, ούχ ήττον θά προσπαθήσω νά είπω έν όλίγοις τās ιδέας μου ύπέρ τής συστάσεως άγροτικής τραπέζης έν Κύπρω. Πρέπει νά όμολογήσω, ότι είναι ζήτημα, όπερ ούκ όλίγον άπησχόλησεν έμέ τε και τούς έντίμους συναδέλφους μου, ψηφίζοντας δέ ύπέρ τοιούτου νόμου γνωρίζομεν ότι κάμνομεν μικράν τινε θυσίαν πρός όφελος πάντων. Καυχώμαι νά είπω ότι τήν θυσίαν ταύτην δέν ύπέστη διά πρώτην φοράν ο Κύπριος. Είναι δέδαιον ότι ή ιδέα τής συστάσεως γεωργικής τραπέζης έλήφθη έν έσχάτη άπογνώσει, δηλ. τό 1887, ότε ήτο άφορον και ότε έκαμε τούς χωρικούς νά έννοήσωσι τό βάραθρον εις ο προσήρχοντο νά πέσωσιν, εις τούς τοκογλύφους. Έκαστος γνωρίζει ότι από τοϋ 1882 μέχρι τοϋ 86 είχομεν καλά έτη, οι δέ τοκογλύφοι έδάνειζον προθύμως, διότι έγνώριζον ότι τά χρήματά των θά τά έλάμβανον άσφαλώς. Γνωρίζω περιστάσεις, καθ' ός τοκογλύφοι έτρεχον τούς χωρικούς όπως τοις δανείωσι χρήματά, έξώφλουι δέ πολλάκις τούς φόρους τών χωρικών χωρίς οϋτοι νά τό γνωρίζωσι. Κατόπιν επήλθον τά άφορα έτη, οι δέ χωρικοί δέν ήσαν καθόλου εύπρόσδεκτοι παρά τοις τοκογλύφοις. Προσήρχοντο μέ τό ίδιον θάρρος, άλλα δέν εύρισκον τήν ίδίαν φιλοξενίαν. Οι τοκογλύφοι ήρξαντο νά λέγωσιν ότι ο τόκος ηϋξηση και ότι δέν δύνανται νά δανείωσιν επί μικρῶ τόκῳ. Έζήτούν ύπέρμετρον τόκον και ο πτωχός ήναγκασμένος νά διαθρέψη τήν οικογένειάν του δέν ήδύνατο παρά νά δεχθῆ. Τοϋτο συνέβαινειν επί διετίαν ή τριετίαν· έκαστος δέ φανταζεται εις ποίαν οικονομικήν κτάστασιν κατήνησεν ο χωρικός. Προσεπάθησε νά πληρώση τά

χρήματα ταῦτα, ἀλλ' ἀνήλθον εἰς ποσόν, οὐ δὲν ἠδύναντο οὐδὲ τοὺς φόρους νὰ πληρῶσωσι. Τούτων οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, Κύριε Πρόεδρε, δὲν εἶνε ἄξιον ἀπορίας, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἀγρότης ἠσθάνθη ὅτι πρέπει νὰ ἔχη ἕν πρόσωπον, ἕπερ νὰ τῷ δανείζη με χαμηλὸν τόκον. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχη τις ἐξοχὸν πνεύμα ὅπως ἐννοήσῃ ὅτι εἶνε προτιμότερον νὰ δανείζηται με 800, πρὸς με 2500. Ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῶν γεωργικῶν τῆς Κύπρου ἔκαμε τὴν κοινότητα παύσαν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶνε ἀναγκαῖα ἡ ἰσορροπία γεωργικῆς τραπεζῆς. Ἐννοεῖται ὅτι θὰ ἦτο γὰρ οἱ ἐλίγους ἐνδιαφερομένους ἀπεράσιζομεν διὰ νόμου νὰ ἐξυκολουθήσῃ εἰσπραττόμενος ἕ ἀκριδικὸς φόρος. Τὰ προτερήματα, ἅτινα θὰ ἀποκύψωσιν ἐκ τῆς ἰδρύσεως τοιαύτης τραπεζῆς εἶνε τὰ ἑξῆς. Πρῶτον δὲ Κύπριος ἀγρότης θὰ δύνάται νὰ δανείζηται με τόκον χαμηλότερον ἢ νῦν. Δευτέρου θὰ ἦνε τὸ προϊόν τοῦ ἐλευθέρου καὶ θὰ δύνάται νὰ τὸ πωλῇ ὅπου θέλει (ἀποφύγει περιστάσεις, καθ' ἃς γεωργοὶ ἐχάσαν τὸ ἀπο ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν προϊόντων). Τὰ χαρρῦπια ἐπὶ παραδείγματι εἶνε τὸν Ὀκτώβριον εὐθηνὰ οἱ γεωργοὶ τὸ γινώρῃσιν, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ τὰ πωλέωσι, διὸ οἱ δανείονται τοὺς πλείους. Πωλοῦνται λοιπὸν τὰ χαρρῦπια πρὸς 12 σελίνια ἐνῶ τὸν Μάρτιον ἀξιλοῦσι 16 σελίνια. Ἀλλὰ πλεονεκτήματα εἶνε ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ τοκογλύφοι θὰ δανείωσι με χαμηλὸν τόκον, διὸ οὐ θὰ εὐραίσκωσιν ὑψηλόν. Ἐπειτα καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα εἶνε καὶ τὸ ἑξῆς. Εἶνε γνωστὸν ὅτι τῆς κτημοσύνης ὑπερτιμητὴν μετὰ τὸν πόλεμον ὁ λόγος; ὁ λόγος εἶνε ὅτι τὸ γρῆμα ἐλείψε καὶ οὐδεὶς ἔπαυσε ἀγοράσῃ. Εἶνε βέβαιον ὅτι νῦν πωλεῖται τὸ γρῆμα ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὸν πωλῆσαν νὰ τὸ ἀγοράσῃ καὶ νὰ πληρώσῃ ἐπὶ τοῦ γρῆματος τόκον 25 ἢ 30 ἢ 40 ἢ 50 ἢ 60 ἢ 70 ἢ 80, νὰ τῷ συμπεράσῃ τὸ ἀγοράσῃ με τόκον 800, καὶ δὲν ἔχει τὸν φόβον ὅτι αὐ-

ριόν δ' δανειστής του θά τὸν πίεση νὰ
πληρώσῃ. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡμεῖς δὲν
θα σπυρῶμεν παρά κατόπιν περισκεμ-
μένων μελετῶν θά ὑποβάλωμεν τοὺς ὄ-
ρους μας· καὶ ἂν εὐρωμεν χρήματα ὑπὸ
τοὺς ὄρους τούτους, ἔχει καλῶς. Εἶνε
ἀληθές· ὅτι δὲν ἠκολουθήσαμεν τὸν λαὸν
εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο χάριν δημοτικότη-
τος, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές· ὅτι δὲν
ἠθελήσαμεν ν' ἀκούσωμεν καὶ εἰς ὀλίγους
ἰδιοτελεῖς, ὅστινες χάριν ὀλίγου ἀκριδι-
κοῦ φόρου δὲν ἠθελον τὴν ἰδρύσιν τοιαύ-
της τραπεζῆς. Ὁ λαὸς τῆς Πάφου καὶ
Λεμεσσοῦ ὅτε γογγύζων, ὅτε μὴ, ἐπλή-
ρωνε τὸν ἀκριδικὸν φόρον, καίτοι δὲν εἶ-
χεν ἀμεσον·συμφερον, πιστεύω δὲ ὅτι καί
τώρα θέλει ευχαρίστως τὸν πληρώνει,
ἀφοῦ θά ἔχη καὶ αὐτὸς τὰς ὠφελείας
του. Διὰ τοὺς λόγους τούτους θά δώσω
λευκὴν ψήφον ὑπὲρ τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. Βοντιτζιάνος ἐγείρεται καὶ διὰ
μακρῶν ἀποδεικνύει τὰ καλὰ ἅτινα θέ-
λουσι προσγίνει ἐκ τῆς ἰδρύσεως τῆς γε-
ωργικῆς τραπεζῆς, ὅτι οἱ γεωργοὶ δα-
νειζόμενοι ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ θά ἠδύναντο
νὰ καταγίνωσι καὶ εἰς ἀρδευτικὰ ἔργα,
ὅτι ἐν Καρπασίᾳ ἀργοῦσι 200 περίπου
ἀ λ α κ ά τ ι α, καὶ τοῦτο διότι οἱ ἰδιο-
κτῆται δὲν εὐρίσκουσι νὰ δαμεισθῶσι
χρήματα πρὸς ἐπιδίορθωσιν αὐτῶν ἐπὶ
μετρίῳ τόκῳ καὶ μακρᾷ προθεσμίᾳ, ὅτι
ἡ πόλις τῶν Βαρωσιῶν ἢ ἐπιδοθεῖσα εἰς
τὴν δενδροφυτεῖαν καὶ μεταξοσκωληκ-
τροφίαν σχετικῶς εὐήμεροί καὶ καταλή-
γει ὑποστηρίζων τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντή-
σεως.

Ὁ κ. Σουέταγχαμ λέγει ὅτι τὸ ζή-
τημα τοῦτο εἶνε οἰκονομολογικόν καὶ ὅτι
μόνη ἢ κυβέρνησις δύναται νὰ δώσῃ τὴν
καλλιτέραν γνωμοδότησιν, ὅτι ἀτομικῶς
αὐτὸς θά ἐπεθύμει νὰ ἰδρῶντο ὅ ἄγρο-
τικαὶ τράπεζαι καὶ ὅτι τὸ ζήτημα νῦν
εἶνε νὰ γνωσθῇ ἂν ἦνε ἀντι... σ... κο
που νὰ ἐξαγορασθῇ τοιαύτη τραπεζα. ✓